

แผนการจัดการเรียนรู้: ผงกล้วยดิบขงต้ม

รายวิชา: สังคมศึกษา (สาระภูมิศาสตร์) ชั้น: มัธยมศึกษาปีที่ ๑ | เวลา: ๑ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ส่งผลต่อการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในท้องถิ่น (กล้วย) การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสภาพดิน ฟ้า อากาศ กับการนำทรัพยากรมาแปรรูปเป็น "ผงกล้วยดิบขงต้ม" ไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มมูลค่า แต่ยังเป็นการปรับตัวและใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส ๕.๒ ม.๑/๒: วิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อประชากร สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจในภูมิภาค
- ส ๕.๒ ม.๑/๔: แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคที่ยั่งยืน

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ด้านความรู้ (K): อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสภาพภูมิศาสตร์กับการปลูกกล้วยและการถนอมอาหารได้
- ด้านทักษะ (P): ออกแบบกระบวนการผลิตผงกล้วยดิบขงต้มเชิงสร้างสรรค์
- ด้านเจตคติ (A): เห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย

๔. กิจกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการ ๕E)

ขั้นสร้างความสนใจ (๑๐ นาที)

- ครูนำ "กล้วยดิบ" และ "ผงกล้วยดิบขงต้ม" มาให้นักเรียนดู พร้อมตั้งคำถามชวนคิด: "ทำไมในพื้นที่ของเราถึงปลูกกล้วยได้ดี? และถ้ากล้วยล้นตลาด เราจะจัดการอย่างไรโดยใช้สภาพภูมิอากาศ (แสงแดด) มาช่วย?"

ขั้นสำรวจและค้นหา (๑๕ นาที)

- แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษา "แผนที่กายภาพและสภาพอากาศ" ของท้องถิ่นตนเอง (หรือภูมิภาคที่กำหนด) เพื่อวิเคราะห์ว่าทำไมกล้วยน้ำว้าถึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสม
- นักเรียนสืบค้นข้อมูลสรรพคุณของกล้วยดิบ (สารแทนนิน) ที่มีประโยชน์ต่อโรคกระเพาะอาหาร

ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (๑๐ นาที)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความเชื่อมโยง: [ดิน/น้ำ/แดด] → [การเจริญเติบโตของกล้วย] → [การแปรรูปด้วยการตากแห้ง]

ชั้นขยายความรู้ (๑๕ นาที) - Active Activity

- กิจกรรม "Canvas แปรรูป": ให้แต่ละกลุ่มออกแบบ "Workflow การทำผงกล้วยดิบ" ตั้งแต่การเลือกกล้วยในสวน การล้าง การฝาน (ใช้ทักษะคณิตศาสตร์เรื่องความหนา) และการตากแดด (ใช้ความรู้เรื่องทิศทางแสงแดดและลมในทางภูมิศาสตร์)

ชั้นประเมินผล (๑๐ นาที)

- ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอไอเดียการต่อยอดผลิตภัณฑ์ (เช่น การเพิ่มรสชาติสมุนไพรอื่นในท้องถิ่น)

๕. ตารางวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
๑. ด้านความรู้ (K): อธิบายความสัมพันธ์ของภูมิศาสตร์กับการแปรรูป	การตอบคำถามและการเขียนสรุปความสัมพันธ์	แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม	ทำคะแนนได้ ๗๐% ขึ้นไป
๒. ด้านทักษะ (P): ออกแบบกระบวนการผลิต	ตรวจผลงาน "Workflow การแปรรูป"	แบบประเมินชิ้นงาน (Rubric)	อยู่ในระดับ "ดี" ขึ้นไป
๓. ด้านเจตคติ (A): เห็นคุณค่าทรัพยากรท้องถิ่น	สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ในระดับ "ดี"

๖. สื่อการเรียนรู้

- ของจริง: กล้วยน้ำว้าดิบ, ผงกล้วยขงคิม
- แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศในท้องถิ่น
- ใบงาน "Canvas การออกแบบผลิตภัณฑ์จากภูมิศาสตร์"